

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÐ

Från Riksdagsförvaltningen
2025-11-25
Besvaras senast
2025-12-03 kl. 12.00

Till bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa (M)

2025/26:257 Arbetet med att spåra bortförda ukrainska barn

Humanitarian Research Lab (HRL) vid Yale School of Public Health är en forskningsgrupp som specialiserar sig på att dokumentera och kartlägga krigsbrott, med fokus på Rysslands agerande i Ukraina. De spelar en central roll i att identifiera och spåra ukrainska barn som har förts bort av ryska styrkor sedan invasionen 2022.

HRL:s arbete inkluderar satellitbildsanalys, öppna källor och samarbete med internationella organisationer för att avslöja Rysslands systematiska program för deportering, omutbildning och ryssifiering av dessa barn. Deras rapporter har citerats av amerikanska senatorer och används i diplomatiska ansträngningar för att pressa Ryssland att returnera barnen.

Enligt en rapport av HRL från september 2025 har Ryssland sedan februari 2022 använt minst 210 anläggningar i Ryssland och på ockuperat ukrainskt territorium för att ta emot och omutbilda ukrainska barn. Minst 35 000 barn uppskattas vara bortförda.

På 130 av anläggningarna har barnen utsatts för systematisk prorysk indoktrinering och kulturell ryssifiering, och på minst 39 anläggningar har de fått militär träning. Dessa handlingar bryter grovt mot Genèvekonventionerna och FN:s barnkonvention och har av både Internationella brottmålsdomstolen (ICC) och flera stater klassats som krigsbrott och misstänkta folkrättsbrott.

HRL:s arbete – som bygger på satellitbilder, öppna källor och samarbete med ukrainska myndigheter – är unikt i sin omfattning och har redan använts av bland annat amerikanska senatorer och i diplomatiska påtryckningar mot Ryssland. Arbetet är direkt avgörande för att kunna lokalisera barnen, kartlägga nätverket och skapa underlag för framtida rättsliga processer och återföreningar. Trots att de har en oerhört viktig roll är det inte helt säkert att de kan fortsätta till följd av att möjligheten till finansiering, som främst sker genom stöd från den amerikanska staten, varierar. Det var inte minst tydligt i samband med det högnivåmöte som de svenska delegationerna till Europarådets parlamentariska församling och OSSE:s parlamentariska församling höll i riksdagen måndagen den 24 november.

Med anledning av detta vill jag fråga bistånds- och utrikeshandelsminister Benjamin Dousa:

Hur ser ministern på att ta initiativ till att Sverige, antingen bilateralt eller tillsammans med andra likasinnade länder, ger ekonomiskt eller tekniskt stöd till Yale Humanitarian Research Labs fortsatta arbete med att kartlägga och lokalisera de bortförda ukrainska barnen?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch